

Ryszard Pankiewicz

Biologiczne i społeczne podstawy zachowań agresywnych w społeczeństwie wczesnorzymskim. Uwagi wprowadzające

1.1. Jak się wydaje historia w Polsce — pomimo teoretycznego akceptowania pojęcia tzw. historii całkowitej, wyraźnie nie nadąża — podobnie zresztą jak i wyrastające z jej podłoża psychologia i socjologia — za naukami ścisłymi i biologicznymi, i jej przedstawiciele nadal dosyć niechętnie podejmują badania o charakterze interdyscyplinarnym, zwłaszcza z wykorzystaniem metodologii i ustaleń nauk ścisłych. Tymczasem w nauce lat ostatnich, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, dają się zauważyć tendencje wyraźnie nawiązujące do niektórych założeń socjologii francuskiej z początku wieku XX, a historia coraz wyraźniej przestaje być tradycyjnie rozumianą nauką o przeszłości i nabiera charakteru globalnej nauki o człowieku w czasie, która coraz wyraźniej otwiera się na zdobycze innych nauk, w tym zwłaszcza informatyki i genetyki. Wynika to m.in. z uświadomienia sobie u progu XXI wieku — aczkolwiek nie bez oporów i w części zrozumiałych obaw u badaczy, zwłaszcza w stosunku do tzw. psychohistorii i memetyki — podstawowego faktu, iż dla pełniejszego zrozumienia człowieka, a zatem i społeczeństwa, w którym żyje, i procesów, którym podlega, niezbędna jest dogłębna znajomość podstawowych procesów socjopsychologicznych i bioneurologicznych, w decydujący sposób determinujących zachowanie jednostek, lokalnych społeczności, a nawet całych populacji. Życie ludzkie tak silnie powiązane ze środowiskiem geograficznym i przyrodniczym, a równocześnie kształtowane i przeobrażane przez działalność człowieka, jest przynajmniej w sensie funkcjonalnym biologiczne, podobnie zresztą jak i cała rzeczywistość społeczna, aczkolwiek równocześnie ewolucja gatunkowa prowadzi do zwiększenia odporności na